

Муравйова І.О.

старший викладач кафедри машинобудування
Одеська державна академія будівництва та архітектури
м. Одеса, Україна

ТРАНСПОРТНА ЛОГІСТИКА. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

На сьогоднішній день застосування логістики актуально в багатьох галузях. Проблемами логістики цікавляться велика кількість дослідників. Застосуванням її до сфери своєї діяльності ось вже на протязі довгих років займаються різні підприємства, компанії і навіть держави. Значна частина логістичних операцій на шляху руху матеріального потоку здійснюється за допомогою різних транспортних засобів. Транспорт - сполучна ланка між елементами логістичних систем. Транспортна галузь без перебільшення - одна з найстаріших у світі. У всі часи була необхідність доставити продукцію від місця виробництва до місця переробки і далі - до кінцевого споживача. Зараз транспортна галузь є однією з найбільш найважливіших - без неї не може обійтися жодна ланка в економічних процесах. За видами транспорту, що використовується для вантажоперевезень, виділяються автомобільні, залізничні, водні, трубопровідні та авіаперевезення [1].

Вантажні перевезення у 2016 році¹

	Вантажооборот		Перевезено вантажів	
	млн.ткм	у % до 2015р.	млн.т	у % до 2015р.
Транспорт	323473,9	102,4	624,5	103,8
залізничний	187215,6	96,0	344,1	98,3
автомобільний	37654,9	109,1	166,9	112,7
водний	3998,6	73,6	6,7	103,5
трубопровідний	94378,9	117,0	106,7	109,8
авіаційний	225,9	107,0	0,07	107,4

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Найзручнішим видом транспортування вважається автомобільний, він відносно недорогий, маневрений і дозволяє доставити товар «від

дверей до дверей». Крім того, різноманітність автомобілів різної вантажопідйомності дозволяє використовувати даний вид транспорту для перевезення більшості вантажів і на далекі відстані. Варто відзначити, що швидкість і своєчасність поставок входять у визначення конкурентоспроможності продукту. Фактор часу став переважати над фактором низьких цін. Особливо це актуально в епоху перенесення основного виробництва з розвинених країн в регіони з більш дешевою робочою силою. У цілому, на ринку України комерційних перевезень в цей час здійснюють підприємницьку діяльність майже 56,2 тис. перевізників, які в своїй діяльності використовують більш 154 тис. транспортних засобів [2]. Однак і транспорт зараз переживає не найкращі часи.

У зв'язку з нестабільністю економіки України виникають проблеми в логістиці. Їх вирішенням необхідно займатися на всіх ділянках управління логістичними потоками, приділяючи особливу увагу самому підприємству як до механізму єдиної системи, так як саме на рівні підприємства видно проблеми всього логістичного ланцюга. Основною проблемою логістики в Україні є сфера постачання. В ній відбувається постійне підвищення закупівельних цін, з різних причин несвоєчасне виконання замовлень в виробничих підрозділах, складності з складським господарством, старіюче устаткування, великі запаси матеріалів і обладнання на складах. На багатьох підприємствах транспорту відсутні нові транспортні засоби, які відповідають міжнародним стандартам, в чому простежується відсталість інфраструктури транспортної мережі, дуже низька техніко-технологічна ступінь і рівень організації перевезень.

Як зазначалося вище проблеми транспортної галузі посилюються за рахунок підприємств - основних споживачів транспортних послуг, які не здатні забезпечити достатні обсяги перевезень, а отже, відповідний сучасним

потребам рівень прибутковості, а також великою проблемою сьогодення є погані дороги. Так, за даними Міністерства інфраструктури, «Укравтодор», ДПП, «Укрзалізниця» і «Укртрансбезпека» виявили понад 3 млн. кв. м ямковості на українських дорогах загального користування під час весняного комісійного огляду. Крім того, за даними комісій, виявлено близько 56 тис. км, що вимагають оновлення дорожньої розмітки, 20 тис. км, де необхідна ліквідація стихійних звалищ, і більше 15 тис. км, де потрібно здійснити вирубку порослі. Раніше в «Укравтодорі» заявляли, що втрати української економіки від незадовільної якості автомобільних доріг в країні за період з 2001 по 2013 рр. зросли в 2,7 рази - до 55 млрд. грн на рік [3]. В результаті всього вище сказаного на сьогоднішній день ми маємо зменшення обсягів у порівнянні з 2014 роком яке склало для автотранспорту 18%. Таким чином, нині при низькій заробітній платі водія і більш дорогому паливі, застарілої технікою і високими тарифами в порівнянні з зарубіжними компаніями, національні перевізники зазнають збитків на внутрішньому ринку.

Можлива зміна ситуації при поліпшенні транспортного законодавства, так як зараз особливістю ринку автомобільних перевезень є відсутність на ньому державного сектору економіки. Діють лише приватні автоперевізники. Таким чином, головною функцією Міністерства є формування та забезпечення реалізації державної політики у даній сфері, визначення «правил гри», забезпечення сталого функціонування вантажних автомобільних перевезень [2]. На державному рівні вже є перші кроки у виді заходів таких як наприклад, що Мінінфраструктура та ДП „ДержавтотрансНДІпроект” на виконання пункту 268 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 №847; Транспортної стратегії України на період до 2020 року, зазначений проект є ключовим для отримання технологічних можливостей проведення Україною наукових досліджень щодо

підвищення вимог до екологічної безпечності транспортних засобів та практичного впровадження в Україні європейських екологічних стандартів у галузі транспорту, зменшення енергетичної залежності України тощо [2].

Отже досліджуючи розвиток транспортної логістики України, та аналізуючи діяльність українських транспортних підприємств, можна виділити, основні проблеми:

- недостатня якість транспортного обслуговування,
- знос рухомого складу,
- недовантаження рухомого складу,
- недосконалість системи страхування вантажу і транспортних засобів,
- труднощі в організації взаємодії декількох видів транспорту.

Підводячи підсумок, слід сказати, що потрібність логістичного бізнесу навіть в умовах кризи доведена: логістичні оператори навчилися оптимізуватися, а клієнти працювати з логістичними компаніями. Наступний етап - це підвищення рентабельності такого бізнесу і вихід його на фазу активного інвестування. Для цього необхідно виконати основні завдання транспортних організацій, а саме:

- зниження вартості перевезень і поліпшення їх якості,
- скорочення термінів доставки,
- гармонійне поєднання на ринку транспортних послуг всіх видів сучасного транспорту, а також їх координацію в разі змішаних перевезень,
- створення в транспортній галузі загального інформаційного простору.

Розвиток транспортної логістики в Україні є однією з необхідних умов подальшої структурної перебудови економіки в державі, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів та послуг на світових ринках і інтеграції країни в систему міжнародних відносин, яка динамічно розвивається. Великий вплив в найближчій перспективі на діяльність і розвиток транспорту, формування українського транспортного ринку будуть:

- жорсткі вимоги до викидів автомобільного транспорту,
- процеси світової політичної і економічної глобалізації і адекватно цьому

- глобалізація транспортних систем і процесів, переміщення товаропотоків між державами, регіонами, континентами,

- широке впровадження в систему вітчизняних транспортних послуг принципів транспортної логістики, побудованої на досягненнях інформаційних технологій і вимог світового рівня.

Система транспортної логістики України знаходиться на рівні «юнацького розвитку». Слідуючи певним правилам, вирішуючи завдання і долаючи існуючі проблеми, транспортна логістика в майбутньому може скласти конкуренцію європейським системам.

Список літератури:

1. Економічна статистика / Економічна діяльність / Транспорт [Електронний ресурс] : Держстат України (дата останньої модифікації: 23.10.2017) – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Автомобільний та міський транспорт [Електронний ресурс] : Міністерство інфраструктури України (МІУ) / Офіційний сайт // 2015-2016. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/content/potochni-infrastrukturni-proekti.html>

3. Состояние грузоперевозок в Украине. Развитие транспортной логистики в Украине [Электронный ресурс] : ТзОв «Калькулино» // 2011. – Режим доступу: <http://calculino.info/ru/usefull/articles/id572772Развитие%20транспортной%20логистики%20в%20Украине>

4. Логистика автомобильного транспорта: концепции, методы, модели [Текст] / В.С. Лукинский, В.И. Бережной, Е.В. Бережная и др. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 280 с.